

DÜŞÜNCE MECMUASI VE SİSTEMATİK İNDEKSİ

Nuran ÖZLÜK*

Özet

Bu çalışma ile Birinci Dünya Savaşı'nın sonu (15 Temmuz 1918-8 Ağustos 1918) ve Millî Mücadele Döneminde [15 Şubat 1338 (1922)-8 Haziran 1338 (1922)] İsmail Hikmet Ertaylan tarafından biri nüsha-i fevkalade olmak üzere toplam 10 sayı neşredilen, yetkin kalemlerin duygu ve düşüncelerini okuyucularıyla paylaştığı; söz konusu yılların sosyal, kültürel, edebî, siyasi hayatını ve anlayışını aksettiren *Düşünce* mecmuasını tanıtır sistematik indeksini hazırlayarak edebiyat tarihi araştırmalarına katkıda bulunmayı amaçladık.

Anahtar Kelimeler: Düşünce mecmuası, İsmail Hikmet Ertaylan, Tevfik Fikret, süreli yayın

DÜŞÜNCE JOURNAL AND ITS SYSTEMATIC INDEX

In this article, it is aimed to contribute to the searches of literary history by preparing the systematic index of *Düşünce* journal, which was published 10 issues of total with a special edition at the end of the WWI (July 15, 1918 – August 8, 1918) and at the National Struggle Period (February 15, 1922 – June 8, 1922). The competent pens shared their feelings and thoughts with their readers in the *Düşünce* journal which reflects those years' social, cultural, literary and political life and its understanding.

Key Words: *Düşünce* journal, İsmail Hikmet Ertaylan, Tevfik Fikret, periodicals

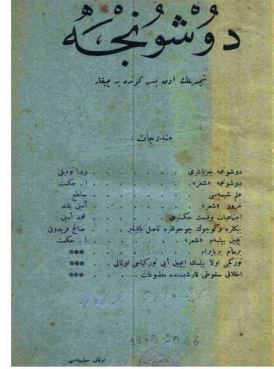
1918'de 2, 1922'de 8 sayı neşredilen *Düşünce* mecmuasının sahibi ve mesul müdürü İ. Hikmet (İsmail Hikmet Ertaylan)'tir.

Genellikle yeni çıkan süreli yayımların ilk sayısında açıklanan neşrediliş amacı, yayım politikası *Düşünce* mecmuasının her iki döneminde de söz konusu değildir. Yalnız 1918 yılının ilk sayısında İ. Hikmet, dergisiyle aynı ismi taşıyan

* Dr., nuranozluk@yahoo.com

“Düşünce” başlıklı şiirinin son mısraında “İnsan düşüncesiz yaşayamaz.”¹ der. *Düşünce*’nin 1922 tarihli 2. sayısında “*ilim ve sanat*”, bir sonraki sayı ve devamında “*ilim ve edebiyat*” mecmuası olduğu belirtilir.

1918 yılında neşredilen iki sayının yalnız ilkinde “*Şimdilik on beş günde bir çıkar.*” açıklaması vardır. 1338 tarihinde yeniden yayımlanan *Düşünce* mecmuasının ilk sayısında “*Şimdilik ayda bir defa neşrolunur.*”, 2. sayısından itibaren “*İki haftada bir perşembe günleri çıkar ilim ve sanat mecmuası*” yazar.

İlk dönemde “Bir Rica” başlığı altında “*Düşünce namına gönderilecek mektupların şimdilik İstanbul Şehzadebaşı Evkaf-ı İslamiye Matbaası’na gönderilmesi*”² istenir. İkinci dönemde 1 ve 2. sayı İstanbul Matbaa-i Şems, 3. sayıdan itibaren Matbaa-i Amire’de tabedilen *Düşünce*’nin yine 3. sayısında mektup ve makalelerin *Düşünce* mecmuası namına Halk Kitaphanesi’ne gönderilmesi istenir. 4. sayıda dağıtım yerinin Yeni Camii-i Şerif karşısında Ali Suphi Bey’in Kitaphanesi olduğu belirtilir.

Derginin ikinci döneminde ilk iki sayısı 1, 2 şeklinde numaralandırılırken hiç ara verilmeden yayımlanan 3. sayısında baştan numaralandırılmaya gidilir, ancak eski numaralandırma da devam eder: 3-1, 4-2 gibi. Sayfa numaralandırması da yeni 1. sayıda (3-1) 1’den başlatılır ve diğer sayılarda kalınan yerden devam edilir.

Mecmuanın fiyatı 1918’de 7,5; 1922’de 10 kuruştur.

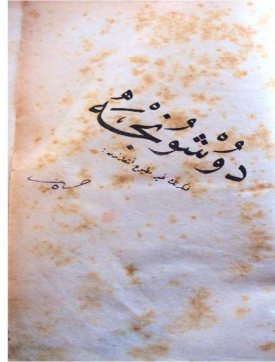
1918 yılında neşredilen ilk sayı, dış kapak hariç son bir sayfa reklam ve bir sayfa boşla 48; 2. sayı, sondan bir önceki sayfa reklamlarla 50; 1338’de 1. sayı,

¹ İ. Hikmet, “Düşünce”, *Düşünce*, S: 1 (15 Temmuz 1918), s. 11.

² (...), “Bir Rica”, *Düşünce*, S: 1 (15 Temmuz 1918), s. Ön Kapak Arkası.

dış kapak hariç son sayfasının bir kısmı reklamlarla 17; 2. sayı, bir boş ve son sayfa reklamlarla 22, 3-1. sayı 20, 4-2. sayı 22, 5-3. sayı 20, 6-4 ve 8-6. sayılar 16 sayfadır.

Mecmuada yayımlanan reklamlardan bazıları: *Haftalık Gazete*, İ. Hikmet'in *Ateş Olur da Yakmaz mı?*, *Kır Çiçekleri*, O. Seyfi'nin *Gönülden Sesler*, Abdullah Cevdet'in *Dilmesti-i Mevlana*'sıdır. Ayrıca İsmail Hikmet'in Galatasaray Sultanisinde önce hocası sonra mesai arkadaşı olan³ Tevfik Fikret'e ithaf edilen Nüsha-i Fevkalade de söz konusu reklamlar arasındadır. 1918'de neşredilen 224 sayfalık mezkûr sayı, "şuara ve üdeba-yı muhterememizin hissiyat ve ihtisaratını ve Fikret'in tarihçe-i hayatını"⁴ ihtiva eder. Ayrıca içinde Fikret'in babasının gençlik resmi, Fikret'in mektepten çıktığı, evlendiği seneki resmi, Haluk'un çocukluk ve Amerika'dan babasına gönderdiği bir resmi de vardır.⁵ İsmail Hikmet Ertaylan, Fikret'in sanatına ve fikirlerine olan sevgi, saygı ve ilgisi dolayısıyla 1932'de *Tevfik Fikret*, 1963'te *Tevfik Fikret Hayatı Şahsiyeti ve Eserleri*, 1966'da *Tevfik Fikret Mirsat'ta*, 1967'de *Tevfik Fikret Mahumat'ta* adlı eserlerinin yanında imtiyaz sahibi ve başyazarı olduğu "*Tevfik Fikret Derneği'nin sosyal ve kültürel fikirlerini yayar*" alt başlıklı, 1964'te ilk sayısı yayımlanan *Düşün* dergisini de çıkarmıştır. Çalışmamızın konusunu teşkil eden *Düşünce* mecmuasının özel sayısı olarak neşredilen bu eserin indeksini de derginin bir parçası olduğu için çalışmamıza dâhil ettik.⁶

³ İsmail Hikmet Ertaylan hakkında bk. Ömer Faruk Akün, "Ertaylan, İsmail Hikmet", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 11, İstanbul, 1995, s. 309-312.

⁴ (...), "Düşünce Nüsha-i Fevkalade", *Düşünce*, S: 1 (15 Şubat 1338), s. 18.

⁵ Ayrıntılı bilgi için bk.: Seval Şahin, *Tevfik Fikret: Düşünce Dergisi, Nüsha-i Mahsusası, 1918*, Kitap Yayınevi, İstanbul, 2005.

⁶ Ayrıntılı bilgi için bk.: Seval Şahin, *Tevfik Fikret: Düşünce Dergisi, Nüsha-i Mahsusası, 1918*, Kitap Yayınevi, İstanbul, 2005.

Mecmuada dizgi/baskı hatalarına rastlanır. Örneğin 1918’de yayımlanan ikinci sayının münderecatında “Gönlüme” şiiri Mahmut Sadık’ın, “Düşünce Bir Maraz-ı İctimaiyye mi?” yazısı İshak Refet’in olarak bildirilir ancak içeride tam tersi söz konusudur. Bazı hatalar hataları bir sonraki sayıda düzeltilir.

Düşünce’nin tahrir heyetinde Darülfünun Felsefe-i İslamiyye Tarihi Müderrisi İsmail Hakkı (İzmirli), Darülfünun İslam Tarihi Müderrisi M. Şemsettin (Günaltay), Darülfünun Tarih-i Felsefe Muallimi Mehmet Emin (Erişirgil), Darülfünun Türk Edebiyatı Tarihi Müderrisi Köprülüzade Mehmet Fuat, Darülfünun Türk Lisaniyatı ve Umumi Türk Tarihi Müderrisi Necip Âsım (Yazıksız) gibi dönemin alanında yetkin isimler de vardır.

Çeşitli sayfa/sütunlarında gerek kendinden önceki gerek yayımlandığı dönemin sosyal, siyasi, kültürel ve edebî hayatına ait duygu ve düşünceleri ihtiva eden yazılarıyla okurlarını aydınlatmayı vazife edinen mecmuanın “Felsefiyat” sütununda memleketimizde sanat dahil henüz büyük fikir cereyanlarının bulunmadığının söylendiği “Düşünce Cereyanları”, “Matbuat Arasında” sayfasında Birinci Dünya Savaşı’nın ferdin ruhunda vahdet emeli, fedakârlık gibi hasletleri takviye edeceği gibi yararları olduğundan bahseden bazı müelliflerin tenkit edildiği “Ahlak Sukutu Karşısında Matbuat” başlıklı yazılar neşredilir.

“Aile Sahifeleri” sütununda bebelere, küçük çocuklara nasıl bakılacağına vb. dair bilgiler verilirken derginin 1922’deki ilk sayısında karşımıza çıkan “Bedii Düşünceler” sütununda Rıza Tevfik’in *Karanlıklarda Gördüğüm O Menhus Adam* şiirinin ele alındığı “Yeni Bir Şaheser” başlıklı yazı yayımlanır.

“İctimai Düşünceler” sütununda “Kadın ve Spor”, 2. sayıda başlatılan “Musahabe” sütununda “Şiir Nedir, Şair Kime Denir?” konusunda fikirlerin beyan edildiği yazının yanında “*Dünkü Edebiyatımız Şark ile Garp arasında kalmış şaşkın bir ibre vaziyetinde idi. Bugün ise içtimai muhitimiz gibi tamamıyla mahiyetsiz bir hâldedir.*”⁷ eleştirisinin yapıldığı “Bugünkü Edebiyatımız” serlevhalı yazı, edebiyatın taşınması gereken özelliklerin belirtildiği “Bir Görüş Bir Mütalaa” ve Tanzimat’tan sonraki edebiyatımızın irdelendiği “Tanzimat’tan Sonraki Edebiyatımız Üzerinde Bir Vakfe” başlıklı yazılar yer alır.

⁷ (...), “Bugünkü Edebiyatımız”, *Düşünce*, S: 3-1 (30 Mart 1338), s. 1.

Musahabe sütunundaki bazı yazılar cevabi niteliktedir. Örneğin *İçtihat*'ta neşredilen Emin Âlî'nin Bahailik hakkındaki yazılarına karşılık "Hareket-i Bahaiyye'ye Cevap", Ahmet Haşim'in imla meselesini ele aldığı musahabesine karşı da "Körün Değneği" serlevhalı yazılar yayımlanır.

1922'de yine 2. sayıda karşımıza çıkan "Edebiyat Tarihi" sütununda biyografi türündeki "Hafız Şirazi" Fuzuli ve Necati'nin şiirlerinin söz konusu edildiği "Fuzuli'ye Dair" ve "Necati'nin Şiiri" neşredilir.

"Felsefe" sütununda "On Sekizinci Asırda Alman Hayat-ı Felsefiyyesi" yazı dizisi, "Kant'a Göre Felsefe-i Tarih-i Terakki Nedir?" başlıklı makaleler yer alır.

"Hisler ve Teessürler" sütunundaki yazılar daha çok eleştiri türündedir. "İki Temsil" başlıklı yazıda Fuzuli'nin *Leyla ve Mecnun*'unun 1274 tarihinde Tebriz'de basılmış bir nüshası ve Faik Reşat tarafından hazırlanan *Fuzuli'nin Gayrimatbu Eşarı* unvanlı kitap mevzubahis edilir.

Yine aynı sütunda Fevzi Lütü'nün *Dergâh* mecmuasında yayımlanan "İlk Temas, İlk Zevk Vesilesiyle" başlıklı yazısında Edebiyat-ı Cedide hakkındaki tenkitleri yüzünden "Kalemin Mestîsi ve Mestînin Hezeyanları", "Kinin Yumruğu ve Hırsın Pençesi" başlıklı yazılar kaleme alınır. Mezkûr sütunda ayrıca memleketimizde tam manasıyla müverrih görülmediğini, tarih eserlerinin öteden beri bir masal mahiyetinde telakki edildiğini, yalnız müverrih olmak için "hazırlanmış, her türlü şeraiti kendinde cem etmiş fakat talihin kahpeliği yahut muhitin tesiriyle olgun bir hâle gelememiş kimselerden"⁸ bahsetmenin mümkün olduğunu söyleyen İhsan Sait, bu manada addettiği Abdülkadir Bey'in *Bursa Tarihi Kılavuzu*'nu "Bir Kitabe ve Müellifine Dair" adlı yazısında metheder. Bu sütundaki son yazı yukarıda söz konusu ettiğimiz "Bir Görüş Bir Mütalaa"nın devamı olan "Bir Hakikatin Tekrarı"dır.

3. sayıda neşrine başlanan "Felsefe-i İslamiyye Tarihi" sütununda biyografi nevindeki "İmamü'l-Haremeyn Ebu'l-Meâli Abdülmelik bin Ebî Muhammedü'l Cüveyni" yazı dizisi, "Tarih" sütununda "Osmanlı Müverrihi İbrahim Peçevi", "Etnoloji: Karluklar" yazı dizisi, "Tahlil ve Tenkit" sütununda "Âşık Paşazade ve Eseri", "Raşit Müverrih mi Şair mi?", "Camiü't-Tevarih ve Menabii" serlevhalı yazılar karşımıza çıkar.

4. sayının "Terbiye" sütununda "Terbiyenin Dâhilî Teşkilâtı Hakkında Nazariyeler" yazı dizisi yer alır.

⁸ İhsan Sait, "Bir Kitabe ve Müellifine Dair", *Düşünce*, S: 7-5 (25 Mayıs 1338), s. 85.

5. sayıda başlatılan ve 6. sayıda isimlendirilen “Türk Tarihi” sütununda “Türk Tarihinin Membaları” yazı dizisi, yine 6. sayıdaki “Darülbeydi’de sergilenen oyunlardan bahsedilen “Temaşa Tenkidi”; 7. sayıdaki “Anadolu Tarihi” sütununda “Ankara” yazı dizisi, “Lisaniyat” sütununda “Çince Türk Kelimesi”, 8. sayıdaki “Türk Tababet Tarihi” sütununda ise “İlk Osmanlı Tıp Medresesinin Sene-i Tesisi” başlıklı yazılar neşredilir.

Dergide ön plana çıkarılması gereken bir diğer yazı ise 7. sayıda yer alan “Bir Felaketin Sene-i Devriyesi”dir. Millî Mücadele’yi destekleyen, halkın ümitvar olmasını sağlamaya çalışan *Düşünce* mecmuası, 3 yıldır devam eden Millî Mücadele’nin zaferle neticeleneceği müjdesini verir: “Artık inleyen, ağlayan ve feryadı cihanı tutan milletin kurtuluş saati gelmiştir. Biraz daha intizar ve biraz daha fedakârlık bu saati tam dakikasında vurduracaktır. Biz o saati bekliyoruz. Ve hepimizi bu saate eriştirenleri hürmetle yâd ediyoruz.”⁹

Mecmuada edebî nevilere de yer verilir. Yenikapı Mevlevihanesi şeyhlerinden Abdülbaki Dede, H. Ş., Osman Nuri, Hüseyin Siret, Orhan Rıza, Vâlâ Nurettin, Hasan Âlî, İ. Hikmet, Rıfki Melûl, Arif Dündar, Mehmet Necip, Mahmut Muzaffer, Mithat Cemal, İsmail Nami, Ahmet Muhtar, Mehmet Sıtkı, Necdet Rüştü ve Kemal mecmuada şiirleri neşredilen şairlerdir. Dergide ayrıca Yahya Kemal’in *Abdülhak Hamit’e Gazel*, *Fazıl Ahmet’e Gazel*’ine Fuzuli’nin naatına tahmislerin yanında gazel ve koşma türünde şiirler de kaleme alınmıştır.

Bazı şiirler şahıslara atfedilmiştir. Örneğin Orhan Rıza *Mecmun*, Arif Dündar *Fatih’in Önünde*’yi Mehmet Halit’e, *Deniz’in Cevabı*’m Orhan Rıza’ya; Rıfki Melûl *Gel Artık*’ı Hasan Âlî’ye, Orhan Rıza *Öldüğüm Gece*’yi Arif Dündar’a ithaf edilmiştir.

Hikâyede “Bir yanardağ gibi coşkun, yürekli Anadolu halkının menkıbelerini yazmaya cesaret edemedim. Ve İstanbul’un içinden aldığım bir kahramanla şu büyük Millet Harbi’nin hangi imana dayandığını göstermeye çalıştım.”¹⁰ diyen Ahmet Hamit dışında eser veren yazarlardan bazıları Selahattin Enis, E. N., İ. Hikmet, Mevhibe Hikmet’tir.

Roman nevinde ise Selahattin Enis’in *Sârâ* adlı eseri tefrika edilir.

Mecmuada çeviri yazılar da neşredilir. Almancadan “Osmanlı Müverrihi İbrahim Peçevi”, “Osmanlıların Aslı”; Japoncadan “Japon Vapurunun Tevkifi” başlıklı yazı dizisi söz konusu çevirilerdendir.

⁹ Düşünce, “Bir Felaketin Sene-i Devriyesi”, *Düşünce*, S: 7-5 (25 Mayıs 1338), s. 88.

¹⁰ Ahmet Hamit, “Sarı Efê’nin Defterinden”, *Düşünce*, S: 2 (16 Mart 1338), s. 17.

Sonuç

Birinci Dünya Savaşı'nın sonu ve Millî Mücadele yıllarında Osmanlı İmparatorluğu'nun içinde bulunduğu bilhassa siyasi ve ekonomik şartlara rağmen İsmail Hikmet Ertaylan tarafından neşredilen, Kurtuluş Savaşı'nı destekleyen yazılarıyla *Düşünce* mecmuası, yetkin kalemlerin duyu ve düşüncelerini okuyucularıyla paylaştığı; söz konusu yılların sosyal, kültürel, edebî, siyasi hayatını ve anlayışını aksettiren önemli süreli yayınlarımızdan biridir.

Düşünce mecmuasının sistematik indeksi aşağıda verilmiştir.

Sayı: 1, 15 Temmuz 1918

Emin Bülent, "Gurur" (Şiir), s. 24-29.

İ. Hikmet, "Düşünce" (Şiir), s. 11.

İ. Hikmet, "Niçin Bilmem?" (Şiir), s. 38.

Mehmet Emin, "İçtimaiyyat ve Kıymet Hükümleri" (Makale), s. 30-34.

Rıza Tevfik, "Düşünce Cereyanları" (Makale), s. 1-10.

Salih Feridun, "Bebeklere ve Küçük Çocuklara Nasıl Bakılacağına Dair Genç Validelerle Kısa Musahabeler" (Sohbet), s. 35-36.

Satı, "İlim Şimesi" (Makale), s. 12-23.

(...), "Ahlak Sukutu Karşısında Matbuat" (Tenkit), s. 43-45.

(...), "Bir Matem, Bir Bayram" (Sohbet), s. 39-40.

(...), "Çocuk Sepeti İçinde Neler Bulunmalı?, Çocuk Takımı" (Sohbet), s. 36-37.

(...), "Türkçü Olabilmek İçin İyi Türkiyeci Olmalı" (Sohbet), s. 41-42.

Sayı: 2, 8 Ağustos 1918

İ. Hikmet, "... Vardı" (Şiir), s. 27-28.

İ. Hikmet, "Hamitname ve Rıza Tevfik" (Tenkit), s. 18-21.

İ. Hikmet, "Söz" (Hikâye), s. 45-47.

İrfan Emin, "Emel Yolunda" (Şiir), s. 22-23.

İshak Rafet, "Gönlüme" (Şiir), s. 12-13.

Mahmut Sadık, "Düşünce Bir Maraz-ı İçtimai mi?" (Makale), s. 14-17.

Rıza Tevfik, “Fert mi Cemiyet mi?” (Makale), s. 1-11.

Salih Feridun, “Nevzada Karşı İlk Vazife, Sağlam Bebek, Altı Yaşına Kadar Bebeğin Boyu, Bebeği Nasıl Kaldırmalı?” (Sohbet), s. 24-26.

Satı, “Durkheim Hakkında” (Makale), s. 29-42.

(...), “Siyaset-i İctimaiyye Meselesi” (Tenkit), s. 43-44.

Nüsha-i Fevkalade

Fikret’in Gayrimatbu Eşarından

“...” (Şiir), s. 7.

“Büyük Bir Sualin Küçük Bir Cevabı: Hüsn ü Ân Nedir?” (Şiir), s. 12-13.

“İlk Sâniha” (Şiir), s. 3.

Kaside-i Terciiyye” (Şiir), s. 8.

“Kitabe” (Şiir), s. 9.

“Mithat Paşa İçin” (Şiir), s. 11.

“Sevgili Hemşireme” (Şiir), s. 4-6.

“Subhiyecik İçin” (Şiir), s. 10.

Fikret Namına Neşri Tasavvur Edildiği Hâlde Maalesef Neşrolunamayan Kitaba Konmak Üzere İthaf Olunan Manzum ve Mensur Eserler, 1331

Ahmet Nihat, “...”, s. 14.

Rıza Tevfik, “Hususi Bir Ziyaret: Tevfik Fikret’in Necip Ruhuna” (Şiir), s. 15-16.

Abdurrahman Şeref, “Tevfik Fikret” (Hatıra), s. 22-26.

Ali Kâmi, “Tevfik Fikret” (Hatıra), s. 33-40.

Cenap Şahabettin, “Tevfik Fikret: Tasvir” (Hatıra), s. 30-32.

Nigâr bint-i Osman, “Tevfik Fikret” (Sohbet), s. 19-21.

Selim Sırrı, “Büyük Üstat Tevfik Fikret İçin” (Hatıra), s. 41-42.

Süleyman Nazif, “Tevfik Fikret” (Sohbet), s. 27-29.

(...), “Hicran Biter mi? Gırye-i Hicran Diner mi Hiç?: Büyük Fikret’in Büyük Ruhuna...” (Şiir), s. 43-44.

Geçen Sene Muallim Mecmuası'nın Nüsha-i Fevkaladesine Konmak Üzere Şehzade Necabetlü Nihat Efendi Hazretleri Tarafından İhda Buyrulduğu Hâlde Sansür Tarafından Çıkarılmıştı, 1333

Ahmet Nihat bin Selahattin, “İnsaniyetin Uluhiyyete Takarrüp İstidadını Haiz Bulduğuna Hocam Tevfik Fikret’i Tanıdıktan Sonra Kail Oldum”, s. 47.

Salih Keramet, “Tasvir-i Efkâr’ın 6 Ağustos 1332 Tarihli Nüshasından Muktebes: Tevfik Fikret” (Sohbet), s. 49-51.

Düşünce’nin Nüsha-i Mahsusası İçin Gönderilen Manzum ve Mensur Eserler, 1334

Ali Kâmi, “Mezar ve Aşyan: Tevfik Fikret’in Ruhuna” (Sohbet), s. 68-71.

Cevat Rüşdî, “Tevfik Fikret, Çiçekleri: Aşyan’da Geçirdiği Hususi Bahçe Hayatında: Merhumun Muazzez Refikasına” (Sohbet), s. 105-109.

Gazi Mihalbeyzade İrfan Emin, “Büyük Fikret’in Erîke-i Dehasına” (Şiir), s. 66.

Hasan Âlî, “Fikret’i Ziyaret: Onu Görmeden” (Şiir), s. 95.

İ. Hikmet, “Fikret ve Hayatı, Fikret’in Hayat-ı Resmîyesi, Fikret’in Hayat-ı Samimîyye ve Edebiyyesi” (Biyografi), s. 110-224.

İranlı Rızazade Şefik, “Fikret’in Sözleri” (Sohbet), s. 96-98.

Kemalettin Kâmi, “Tevfik Fikret’in Büyük Ruhuna” (Şiir), s. 67.

Muhyiddin Mekki, “Fikret” (Şiir), s. 93-94.

Muhyiddin Mekki, “Zavallı Fikret’e” (Şiir), s. 99-100.

Nüzhet Sabit, “Fikret’e...” (Sohbet), s. 64-65.

Ressam Şevket, “Azizim Hikmet Beyefendi”, (Mektup) s. 61-63.

Rıza Tefvîk, “Sanatta Sübjektivizm ve Tefvîk Fikret’in Şiiri” (Makale), s. 72-92.

Ruşen Eşref, “Tefvîk Fikret ve Gençlik” (Sohbet), s. 54-60.

Tefvîk Nevzat, “Fikret’in Ruhuna” (Şiir), s. 101-104.

Sayı: 1, 15 Şubat 1338 (1922)

E. N., “İlk Heyecan” (Hikâye), s. 17-18.

- H. Ş., “Tahmis” (Şiir), s. 8.
- Hayri, “Kadın ve Spor” (Makale), s. 9-11.
- İ. Hikmet, “Yeni Bir Şaheser” (Sohbet), s. 1-3
- Kemal, “Aşka Bak” (Şiir), s. 8.
- Mevhibe Hikmet, “Bir Muharririn Tekâmülü” (Hikâye), s. 3-6.
- Mevhibe Hikmet, “Maskeli Kadın...” (Hikâye), s. 11-13.
- Suat Fahir, “Naci Şair mi?” (Sohbet), s. 13-16.
- (...), “Şeyh Abdülbaki Dede Hazretleri'nin İhda Buyurdıkları Bediadan” (Şiir), s. 7.
- Sayı: 2, 16 Mart 1338 (1922)**
- Abdülbaki, “Gazel” (Şiir), s. 13.
- Ahmet Hamit, “Sarı Efe'nin Defterinden” (Hikâye), s. 17-19.
- Ali Nihat, “Hafız Şirazi 1” (Biyografi), s. 4-7.
- Dertli, “Koşma” (Şiir), s. 19.
- Hasan Âlî, “On Sekizinci Asırda Alman Hayat-ı Felsefiyesi 1” (Makale), s. 7-12.
- Haydar Necip, “İki Temsil” (Tenkit), s. 12-13.
- Hüseyin Nâzım, “Tevhit” (Şiir), s. 20.
- Hüseyin Siret, “Nur-i Safaya” (Şiir), s. 8.
- İ. Hikmet, “Hitabe mi Kitabe mi?” (Şiir), s. 16-17.
- İ. Hikmet, “Ey Çoban” (Şiir), s. 5.
- Kemalettin, “Nazire” (Şiir), s. 14.
- Mekki, “Hareket-i Bahaiyye'ye Cevap” (Sohbet), s. 1-3.
- Mevhibe Hikmet, “İzdivaç Mektupları 1” (Hikâye), s. 13-16.
- Orhan Rıza, “Fuzuli'nin Ruhuna” (Şiir), s. 9.
- Osman Nuri, “Arda Kenarında” (Şiir), s. 6.
- Sayı: 3-1, 30 Mart 1338 (1922)**
- Ahmet Muhtar, “Tahmis” (Şiir), s. 8.

- Ali Nihat, “Hafız Şirazi 2” (Biyografi), s. 15-16.
- Arif Dündar, “Fatih’in Önünde” (Şiir), s. 14.
- Halide Nusret, “Küçük Müjgân İçin” (Şiir), s. 12.
- Hasan Âlî, “On Sekizinci Asırda Alman Hayat-ı Felsefiyesi 2” (Makale), s. 12-14.
- Hüseyin Namık, “Âşık Paşazade ve Eseri” (Tenkit), s. 17-18.
- İ. Hikmet, “Gibiydi” (Şiir), s. 6.
- İzmirli İsmail Hakkı, “İmamü’l-Haremeyn Ebu’l-Meâli Abdümelik bin Ebî Muhammedü’l Cüveyni 1” (Biyografi), s. 2-4.
- Köprülüzade Ahmet Cemal (Mütercim), “Osmanlı Müverrihi İbrahim Peçevi” (Biyografi), s. 5-9.
- Mehmet Emin, “Kant’a Göre Felsefe-i Tarih-i Terakki Nedir?” (Makale), s. 9-12.
- Mehmet Sıtkı, “Kırılmış Teller” (Şiir), s. 19.
- Orhan Rıza, “Mecnun” (Şiir), s. 10.
- Osman Nuri, “Beyaz Kotra” (Şiir), s. 16.
- Rezan Arifî “Şehrbân Uyurken” (Hikâye), s. 4-5.
- Selahattin Enis, “Kurtlar” (Hikâye), s. 18-20.
- (...), “Bugünkü Edebiyatımız” (Sohbet), s. 1-2.
- Sayı: 4-2, 13 Nisan 1338 (1922)**
- Ahmet Hamit, “Mermer” (Hikâye), s. 37-38.
- Ali Nihat, “Hafız Şirazi 3” (Biyografi), s. 31-33.
- Arif Dündar, “Denizin Cevabı!..” (Şiir), s. 31.
- Halil Fikret, “Terbiyenin Dâhilî Teşkilâtı Hakkında Nazariyyeler 1” (Makale), s. 27.
- Hasan Âlî, “On Sekizinci Asırda Alman Hayat-ı Felsefiyesi 3” (Makale), s. 33-34.
- İ. Hikmet, “Şiir Nedir, Şair Kime Denir?” (Sohbet), s. 21-23.

- İzmirli İsmail Hakkı, “İmamü’l-Haremeyn Ebu’l-Meâli Abdülmelik bin Ebî Muhammedü’l Cüveyni 2” (Biyografi), s. 26.
- Köprülüzade Ahmet Cemal (Mütercim), “Osmanlıların Aslı” (Makale), s. 29-31.
- Köprülüzade Mehmet Fuat, “Karluklar 1” (Makale), s. 23-24.
- Mehmet Halit, “Raşit Müverrih mi Şair mi?” (Tenkit), s. 34-37.
- Mehmet Şerafettin, “Türlere Ait Vesikalar” (Makale), s. 24-25.
- Mevhibe Hikmet, “İzdivaç Mektupları 2” (Hikâye), s. 38-40.
- Necip Âsım, “Osmanlılarda Himaye-i Hayvanat” (Makale), s. 28-29.
- Orhan Rıza, “Terennüm” (Şiir), s. 25.
- Osman Nuri, “Dinmeyen Yaşlar 1” (Şiir), s. 34.
- Rıfkı Melûl, “Gel Artık” (Şiir), s. 28.
- Selahattin Enis, “Sârâ 1” (Roman), s. 40-42.
- Vâlâ Nurettin, “Yangın” (Şiir), s. 42.
- Sayı: 5-3, 27 Nisan 1338 (1922)**
- Abdülbaki, “Gazel” (Şiir), s. 48.
- Ali Nihat, “Fuzuli’ye Dair” (Makale), s. 55.
- Arif Dündar, “Ayrılıktan Sonra” (Şiir), s. 54.
- Halil Fikret, “Terbiyenin Dâhilî Teşkilâtı Hakkında Nazariyyeler 2” (Makale), s. 50-52.
- Hasan Âlî, “Ne Derim?” (Şiir), s. 53.
- Haydar Necip, “Kalemin Mestîsi ve Mestînin Hezeyanları” (Tenkit), s. 54-55.
- Hüseyin Namık, “Camiü’t-Tevarih ve Menabii” (Tenkit), s. 52-53.
- İ. Hikmet, “Körün Değneği” (Sohbet), s. 43-45.
- İ. Hikmet, “Yok...” (Şiir), s. 56.
- İzmirli İsmail Hakkı, “İmamü’l-Haremeyn Ebu’l-Meâli Abdülmelik bin Ebî Muhammedü’l Cüveyni 3” (Biyografi), s. 46-48.
- Köprülüzade Mehmet Fuat, “Karluklar 2” (Makale), s. 45-46.

- M. Şemsettin, “Türk Tarihinin Membaları 1” (Makale), s. 49-50.
- Mahmut Muzaffer, “Ben” (Şiir), s. 59.
- Mehmet Necip, “Koşma” (Şiir), s. 48.
- Mehmet Raifi (Mütercim), “Japon Vapurunun Tevkifi Hadisesi 1” (Hatıra), s. 60.
- Mevhibe Hikmet, “İzdivaç Mektupları 3” (Hikâye), s. 57-60.
- Orhan Rıza, “Öldüğüm Gece” (Şiir), s. 56.
- Osman Nuri, “Bir Yıldızın Masalı” (Şiir), s. 51.
- Selahattin Enis, “Sârâ 2” (Roman), s. 61-62.
- Sayı: 6-4, 11 Mayıs 1338 (1922)**
- Ahmet Hamit, “Gönül Masalı” (Hikâye), s. 67-68.
- Ali Ekrem, “Gazel” (Şiir), s. 70.
- Halil Fikret, “Terbiyenin Dâhilî Teşkilâtı Hakkında Nazariyyeler 3” (Makale), s. 66-67.
- Hasan Âlî, “Millet Sevgisi” (Sohbet), s. 73.
- Haydar Necip, “Kinin Yumruğu ve Hırsın Pençesi” (Tenkit), s. 68-70.
- İ. Hikmet, “Yenilik” (Sohbet), s. 72-73.
- İsmail Nâmi, “Denizde Gurub” (Şiir), s. 76.
- İzmirli İsmail Hakkı, “İmamü'l-Haremeyn Ebu'l-Meâli Abdülmelik bin Ebî Muhammedü'l Cüveyni 4” (Biyografi), s. 64-65.
- Köprülüzade Mehmet Fuat, “Karluklar 3” (Makale), s. 63-64.
- M. Şemsettin, “Türk Tarihinin Membaları 2” (Makale), s. 65-66.
- Mahmut Muzaffer, “Koşma” (Şiir), s. 70.
- Mehmet Raifi (Mütercim), “Japon Vapurunun Tevkifi Hadisesi 2” (Hatıra), s. 75-76.
- Mevhibe Hikmet, “İzdivaç Mektupları 4” (Hikâye), s. 70-72.
- Mithat Cemal, “Kuvvet Denilen Heykele” (Şiir), s. 67.
- Osman Nuri, “Dinmeyen Yaşlar 2” (Şiir), s. 72.

- Ömer Tayyar, “Temaşa Tenkidi” (Tenkit), s. 73-75.
- Selahattin Enis, “Sârâ 3” (Roman), s. 77-78.
- Sayı: 7-5, 25 Mayıs 1338 (1922)**
- Düşünce, “Bir Felaketin Sene-i Devriyesi” (Sohbet), s. 88.
- Halil Fikret, “Terbiyenin Dâhilî Teşkilâtı Hakkında Nazariyyeler 4” (Makale), s. 82.
- Hasan Âlî, “İslam’da ve Garp’ta Hak Mefhumu” (Makale), s. 91-92.
- Hasan Âlî, “On Sekizinci Asırda Alman Hayat-ı Felsefiyesi 4” (Makale), s. 86-87.
- Haydar Necip, “Bir Görüş Bir Mütalaa” (Sohbet), s. 79.
- Hüseyin Namık, “Çince Türk Kelimesi” (Makale), s. 84.
- İhsan Sait, “Bir Kitabe ve Müellifine Dair” (Tenkit), s. 85.
- İsmail Nâmi, “Yaz Akşamı” (Şiir), s. 83.
- Köprülüzade Mehmet Fuat, “Karluklar 4” (Makale), s. 80.
- M. Şemsettin, “Türk Tarihinin Membaları 3” (Makale), s. 81.
- Mahmut Muzaffer, “Nerde Kaldın” (Şiir), s. 90.
- Mehmet Raif (Mütercim), “Japon Vapurunun Tevkifi Hadisesi 3” (Hatıra), s. 91.
- Mevhibe Hikmet, “İzdivaç Mektupları 5” (Hikâye), s. 87-88.
- Mükremin Halil, “Ankara 1” (Makale), s. 83.
- Necdet Rüştü, “Güfte” (Şiir), s. 82.
- Osman Nuri, “Dinmeyen Yaşlar 3” (Şiir), s. 85.
- Ömer Tayyar, “Temaşa Tenkidi” (Tenkit), s. 89-90.
- Rıfki Melûl, “Ağla Vatan...” (Şiir), s. 87.
- Selahattin Enis, “Sârâ 4” (Roman), s. 92-94.
- Sayı: 8-6, 8 Haziran 1338 (1922)**
- Feridun Nafiz, “İlk Osmanlı Tıp Medresesinin Sene-i Tesisi” (Makale), s. 105-107.

- Halil Fikret, “Terbiyenin Dâhilî Teşkilâtı Hakkında Nazariyeler 5” (Makale), s. 101-102.
- Hasan Âlî, “Koşma” (Şiir), s. 104.
- Haydar Necip, “Bir Hakikatin Tekrarı” (Tenkit), s. 104-105.
- İzmirli İsmail Hakkı, “İmamü'l-Haremeyn Ebu'l-Meâli Abdülmelik bin Ebî Muhammedü'l Cüveynî 5” (Biyografi), s. 100-101.
- M. Şemsettin, “Türk Tarihinin Membaları 4” (Makale), s. 98-99.
- Mahmut Muzaffer, “Son Söz” (Şiir), s. 108.
- Mehmet Halit, “Necati'nin Şiiri” (Makale), s. 97-98.
- Mehmet Raifî (Mütercim), “Japon Vapurunun Tevkifi Hadisesi 4” (Hatıra), s. 109-110.
- Mevhibe Hikmet, “İzdivaç Mektupları 6” (Hikâye), s. 107-108.
- Mükremin Halil, “Ankara 2” (Makale), s. 103-104.
- Osman Nuri, “Tahmis” (Şiir), s. 107.
- Selahattin Enis, “Sârâ 5” (Roman), s. 110.
- Selahattin Enis, “Tanzimat'tan Sonraki Edebiyatımız Üzerinde Bir Vakfe” (Sohbet), s. 95-96.
- Suat Salih, “Sârâ” (Şiir), s. 98.

KAYNAKLAR

- Ahmet Hamit, “Sarı Efe’nin Defterinden”, *Düşünce*, S: 2 (16 Mart 1338), s. 17.
- AKÜN Ömer Faruk, “Ertaylan, İsmail Hikmet”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 11, İstanbul, 1995, s. 309-312.
- İ. Hikmet, “Düşünce”, *Düşünce*, S: 1 (15 Temmuz 1918), s. 11.
- İhsan Sait, “Bir Kitabe ve Müellifine Dair”, *Düşünce*, S: 7-5 (25 Mayıs 1338), s. 85.
- ŞAHİN Seval, *Tevfik Fikret: Düşünce Dergisi, Nüsha-i Mahsusa, 1918*, Kitap Yayınevi, İstanbul, 2005.
- (...), “Bir Rica”, *Düşünce*, S: 1 (15 Temmuz 1918), s. Ön Kapak Arkası.
- (...), “Bugünkü Edebiyatımız”, *Düşünce*, S: 3-1 (30 Mart 1338), s. 1-2.
- (...), “Düşünce Nüsha-i Fevkalade”, *Düşünce*, S: 1 (15 Şubat 1338), s. 18.